

tal. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem nærer saa stor Mistillid til det, jeg vilde i hvert Fald ikke kunne forstaa det fra det ærede Medlems Synspunkt. Jeg antager, at naar vi sidde her i Rigsdagen, repræsenterer vi Befolkningen og skulle varetage dens Interesser, og er det os muligt paa alle de andre Omraader, hvor der er Tale om store og vigtige Love, ville vi vel heller ikke svigte Befolkningens Interesser, naar der er Tale om hele Grundlaget for Landets Produktion, Omsætning o. s. v. Dygtighed, tror jeg, ogsaa nok til enhver Tid vil være til Stede, saa at man kunde varetage Befolkningens Interesser.

Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Deuntzer) var ligeledes imod en Statsbank, men heller ikke hans Argumenter forekom mig stærke. Det ærede Medlem mente, at man paa dette Omraade skulde vogte sig for Eksperimenter, og anførte, at man ikke kunde hente Eksempler fra andre Lande, fordi Forholdene i de forskellige Lande ere forskellige. Ja, denne Forskellighed skal jeg selvfølgelig villig indrømme, men jeg synes ikke, at dette Argument vejer stærkt i Vægtskaaen. Thi man maa huske, paa hvilket Trin vi nu staa med Hensyn til Bankvæsen. At man tidligere under Bankvæsenets Udvikling har begaaet store Fejl, have vi mange Eksempler paa, men vi have ogsaa mange Eksempler paa, hvorledes man er kommet ud derover, saaledes i Sverige, hvor man har beholdt Riggsbanken i over 240 Aar. Paa den Højde, hvortil Bankvæsenet nu har udviklet sig, maa vi dog her have et Grundlag, hvorpaa man kan basere en Statsbank saa godt, at man ikke behøver at frygte, at man i saa Henseende skulde tage fejl. Man kan basere den saaledes, at det ikke fortjener Navn af Eksperiment. Hvis man skulde være bange for noget saadant, var der mange Ting i Samfundet, man ikke turde gøre. Naar man anser noget nyt for godt, og der er gode Chancer for dets Gennemførelse, skal man efter min Mening ikke lade sig afskrække af Ordet Eksperiment.

Efter disse Bemærkninger har jeg ikke meget at sige til det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck). Det ærede Medlems Stilling til Seddeludstedelsen er jo den, at han ganske vist principielt erkender, at det burde være en Statssag, men, praktisk set, dog ikke vil gaa med til en saadan Ordning her i Landet. Jeg har den modsatte Mening. Jeg kan naturligvis ikke forandre det ærede

Medlems Opfattelse, men hvis det ærede Medlem saavel som det ærede Medlem for Hornslet (N. P. Jensen) er bange for Rigsdagen og for Regeringen, bange for, at man af Hensyn til det, det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds kaldte „Kæpheste“, skulde kaste Penge ud til unyttige Ting, til Ting, som vare Hasardspil og lign., maa jeg sige, at jeg tror ikke, der er nogen Fare i saa Henseende. Jeg tror, at Rigsdagen bestaar af saa modne Mænd, at de nok skulde vide at varetage Befolkningens Interesser paa rette Maade. At der er begaaet Fejl i saa Henseende, ved jeg meget godt, men Hovedgrunden dertil var navnlig, at Statens og Bankens Finanser vare blandede saaledes sammen, at naar Staten kom i en mindre heldig Balance, influerede det paa Seddelvæsenet, paa Pengevæsenet i det hele, og det er naturligvis ikke godt. Men jeg antager, man kan undgaa det ved at skille de to Ting, lade Bank være noget for sig og Statskassen noget for sig. Saa kan det meget godt gaa, og saa faar man det ud af Banken, som man ikke kan vente af de private Aktionærer, at Befolkningens Interesse i første Række varetages, idet der ikke er nogen privat Interesse at varetage ved Siden deraf eller forud derfor.

Justitsministeren (Alberti): Det ærede Medlem, som nu satte sig, har baade i Formiddags og i Aften med stor Styrke til Forsvar for sit Standpunkt, at Statsbanken burde foretrakkes for en Privatbank, henvist til Sveriges Riggsbank. Utvivlsomt er Sveriges Riggsbank nu i enhver Henseende overmaade solid og velfunderet, men naar man vil prise den i saa høje Toner som det, man skulde søge at efterligne, og det ærede Medlem som Argument paaberaaber sig, at den har bestaaet i 240 Aar, skal jeg dog gøre opmærksom paa, at nogen Tid efter at Banken i 1668 var overtaget af Riggsstænderne, som jo svare til, hvad vi nu kalde Rigsdagen, savnede man Midler til at sikre Sedlernes Indløselighed, hvorfor disse i Aarene 1745—1776 bleve erklærede uindløselige. De Folk, der havde Sedler, maatte altsaa se, hvorledes de kunde blive af med dem; i Banken kunde de ikke faa dem indløste med Mønt. I 1776 gik saa Banken fallit trods Riggsstændernes Garanti, og Sedlerne bleve indløste med 50 pCt. af deres paalydende Værdi. Derved kom Banken i Gang paa ny; selvfølgelig, naar en Seddelbank kan slippe med at betale alle de udstedte Sedler med 50 pCt., kan den jo nok komme